

num, & cōclauia multa picturis elegantissimis ornata. Quinetiam illud, Pragensium ornamentis adnumerandum est, quod Collegium Societatis Iesu, habeant, institutum à Ferdinando Casare, qui pietatis & eruditionis fructu, ex eiusdem Societatis Collegio Viennensi, promanante, cōmotus etiam Pragensi instituit, & dotauit, cuius prima initia, & fundamenta iecit, D. Petrus Canisius, Eximius, Societatis Iesu, Theologus. Varios huius vrbs fortunæ conditiones & casus, quos temporis successu, sub Regibus, Principibusq; diuersis pertulit, breuitatis causa omitto. Eos Georgius Handscius à Limuso, ex Pragensium Annalib. ex quibus & hanc descriptionem excerptimus, admodum diligenter collegit.

Q.

43. QVIL O A, oppidum Africæ, Lusitanæ Regi tributarium.

R.

40. RATISPONA, Clarissima vrbs, ad Danubij ripam in Bauiaria sita, à Tyberio Nerone condita, Anno, quo Christus Iesus pro salute humani generis passus est. Baioiæ olim metropolis. Hanc regionem antiquitus Norici tenuere. Cuius adhuc portio, trans Danubium sita, Noricum appellant. Noricis autem Baioarios successisse, & cum reperiā vetustissimos codices, hanc Baioariam appellant, quā Moderni Bauariam dicunt, & à Bois Baioaricum nomen descēdisse, persuasum est. Cui Strabo fidem adhibet. Romani Baios Gallorum gentes è finibus eiecerunt. Inde migrantes circumiacētes Histro loco, cū Thauritis habitauerunt. Constat igitur, eos in Pannonia consēdisse, & inde faciliè in Noricū continuam regionem migrasse. Quanquam olim deserta, vt Strabo tradit, nunc cultissima est, magnas & ambitiosas ciuitates habens, & oppida nobilissima. Ratispona verò ornatu ceteras excellit. Pontificiales vrbes in ea quinq; sunt: quarū nunc Metropolis est Salcemburga. Ratispontensis autē episcopatus olim clarissimus fuit, cui tota Bohemia subiecta erat. Hæc vrbs septē nominibus insignita fuit, quib. in suis iuribus & libertatibus claruit. Primò à sui conditore Tibernia vel Tiburnia dicebatur. Tiberius enim Liuiæ, Augusti vxoris filius, & ipsius Augusti priuignus, quem cū Augustus in filium adoptasset, mox magno exercitu comparato, contra Noricos & Vindelicos misit, qui eos in prælio superauit, & hanc vrbe apud Noricos edificauit. Secundò, vrbs quadrata, longo tempore dicta, cū ad quadratam figurā, & quadratis lapidibus magnis, muro circumdata fuit, vt in reliquijs veterū muros, retro S. Paulū cerni potes. Tertio hyatopolis, vel hyaspolis ob ruditatē populi agrestis, qui ore hiantē, vt rurales finitimi faciunt, verba hiantia proferebant: vel, ab hiantium aquarū prope ciuitatem confluxu, cū Danubius, Naba & Imber, & ceteri fluuij, in latere aquilonari confluant. Quarto Germeinsheim, à populo Germaniæ, qui eam frequentare solebant, vel à Germanico, qui ciuitati præfuit. Quintò, Regniopolis, ob frequentes conventiones Principum & Regū, vt hodie aræ, turres, ac excelsa ædificia, magnatum ostendunt. Sextò Imbripolis, à fluuiio, cū Imber fluuius, Septentrionem versus, in Danubium fluit, & vernacula lingua, hoc nomē Regenspurg, adhuc seruat, cū in tali fluxu olim ciuitas incepta fuerit. Septimò, Ratibona dicitur, cū rates ob mercimonia, & tempore Caroli Magni ad bella ibi confluebant, & tāquam firmiter sita, & ædificijs roborata: hodie Ratispona appellatur. Basilica decoratur Episcopali, summo in honore tandē S. Petro dicata, prius ob fraternitatem canonicorum Ratispontensium, & Remensium Ecclesia S. Remigij appellata, opus præclarissimum in orbe nondum completum, & cœnobio S. Emmerammi, ordinis S. Benedicti amplissimi, monasteriaq; dominarum plura habet, præcipuè superius Monasterium Virginis gloriosæ; inferius, in quo D. Erhardus Episcopus quiescit. Plures etiam domus consecratas & ecclesias, & proprios sacerdotes. Arnolphus autem Imperator, qui hūc locum, præ ceteris imperij locis, summe dilexit, murum ampliavit, & Monasterium S. Emmerammi inclusit, & plurimum adornauit. A cæde enim Nortmannorum rediens in Baioariam, offa S. Dionysij Areopagitæ in fine suæ ætatis cœnobio tradidit, cum libro Euangeliorum ornatissimo, ac literis aureis perscripto, & demum apud eos sepultus. Fuit autem hic sanctus Dionysius Atheniensium Episcopus, qui vnā cum Apollophane Sophista, in Aegypto Heliopoli, quando Christus IESVS passus est, solem vidit præter naturam obscuratum, & terram noctem subito terris obductam, cognouitq; mox verum omnium Deum, eodem Sophista respondente, (vt ipse ad Polycarpum scribit) rerum has diuinarum vicissitudines esse. Ornatur & Ratispona glorioso martyre S. Emmerammo Episcopo. Et sancto VVolfgango, eius loci vndecimo Antistite, qui monasterium sancti Pauli construxit. Albertus quoque Magnus omnium doctrinarum peritissimus, apud eos Episcopatum rexit. Hæc ferè omnia Argentinenſium Chronica suppeditant. Quòd si porrò Ratispontensium Archiuis credendum, constat eam vrbe, flore Romano imperio, populi frequentia potentissimam totius imperij atq; Germaniæ fuisse. Cincta enim erat suburbijs admodum latè patentib. quæ Perbingam, Pruelam, Pruefeningam, & VVentingham vsque

frequentibus ædificijs extendebantur: Alere hæc vrbs potuit vnū & viginti annos supra quingentos, delectorum peditum sex, & equitum millia quinq; quibus ditiones vicinas armorum terrore & defendebat, & in populi Romani officio & obedientia retinebat. Hi quartam legionem Italicam cōstituerunt. Lapideo deniq; ponte, decem & quinq; arcubus fornicato, vtraque Danubij ripa, hoc loci coniungitur, cuius prima fundamenta, Anno Christi 1135, posita. Et 11. annorum tempore, ea pulchritudine, & amoenitate, tam vastum opus perfectum fuit, vt vel ea tantum moles, Ratispontam commendabilem reddat. Quòd si quempiam ea disputatio iuuet, qua probabiliter vtrinq; in partem disputatur, an D. Dionysij Atheniensium Antistitis reliquiæ, in Gallia, secundo lapide à Parisiensium vrbe, an verò Ratispontæ contineantur, is Conradi Peutingeri, Cōiuales de Germania sermones, cōsular. 50. RHODVS, Mediterranei maris insulæ & oppidi, validè muniti, nomen, prius, Ophiusa, deinde Staclia, ac demum Telchin, Aenea Syluius afferente, cognominatū: septuaginta in altitudine cubitorum solis Colosso, perpetua est memoria clarum. quæ quidem incredibilis magnitudinis moles, inter septem stupenda naturæ, non immeritò posita, post quinquagesimum sextū annum, terræ motu prostrata, etiam iacens, videntibus (Plinio afferente) miraculo fuit. Paucis pollicem eius amplectentibus, maiores erant digiti, quā plerq; statux, vasti specus, defractis mēbris, habant. Ipe stabaturq; intus magnæ molis taxa, quorū pondere, ingeniosus opifex id libauerat opus, Sultanus Aegypti, cū Rhodum insulam inuassisset, ex ære huius statux, quam contractā offenderat, nongentos camelos onerasse, & in Alexandriam terrestri itinere transmississe fertur. Is enim, Anno post natum Christum 655. Christianis hanc vrbe eripuit. Quam ordinis, religionis, militiq; fratrum hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani Rhodiorum, modò Melitenſium Equitum Societas, anno salutis 1308. recuperatam restaurauit. Eamq; ad annum Domini 1522. mirificè cultam, retinuit. Quo tempore, sic permittentibus superis, in immanissimam Turcarum potestatem denent, cuius etiam nunc tyrannidi parer. Plura de hac vrbe Aeneas Syluius in Europæ descriptione. Quam præstans ac nobilis Rhodiorum Academia fuerit, ad quam non Romani solum, sed sapientissimi etiam Athenienses, ingenium scientiarum splendore exculturi, confluxerunt, D. Iacobus Middelendorpius, suis de Vniuersitatibus libris, doctè ac copiosè prosequitur.

45. ROMA, Vrbs tota orbe celebranda, rerum domina, in Latium, ad amnem Tyberim sita, à Romulo conditore, nominata. Et XI Ezechia Regis Iudæ, Anno intercedente Assyriorum regno, secundo autem octauæ Olympiadis, condita, perhibetur. Ambitū eius, ex traditionibus Augusti, Plinius scribit, millia passus viginti. Flauius Vopiscus tradit, Aurelium Imperatorem ambitum vrbs ad triginta millia passuum ampliassè. Quòd si vrbe, ad nostræ ætatis consuetudinem, metiri volumus, vix passuum millia quatuor decim, omnis Romæ, & Ianiculæ, siue Transyberinæ regionis, & Vaticanæ ambitus, implebit. portas suburbiorum & vrbs, in vniuersum numero 24. fuisse refert Plinius. Liuius tamē, vt passum in illius historia, legere est, 27. ponit. Portæ autem vrbs, quæ ad præsens extant, hæc sunt. Ac primum quidem ab Occidente: Popularis. Deinde, per radices collis Hortorum spatio P. mille Pinciana, prius Collatina dicta. Tum, senis stadijs, abest Salaria, quæ olim Quirinalis, Agonenſis, item Collina & Quincecepis, vt Varro tradit, nominabatur. Exortum solis æstiuum, spectat porta D. Agnetis, hæc olim Viminalis, Figulensis etiam, tum & Nomentana, appellabatur. Sequitur D. Laurentij, stadijs XII. à D. Agnetis, olim Tiburtina, & Taurina dicta. Succedit porta maior, olim Neuia dicta. A maiore, stadijs XII. versus hybernū solis exortum, porta D. Ioannis sequitur, olim quidē Calimontana dicta. Ab hac, stadijs V. Gabiua, quæ nunc clausa est. Proxima Latina, in Cælicolo, stadijs, à superiore V. semper id nominis retinuit. Sequitur, spatio paulò amplius, D. P. S. Sebastiani porta, veteres Capenam, Cameniam, & Appiam dicebant, nec desunt, qui & Triumphalem, deniq; & Fontinalem dictam tradant. Est deinde D. Pauli, spatio ab Appia P. mille, meridiemq; similiter, vti & illa spectat veteribus, vt quidā existimant, Trigemina, & Ostiensis, vocitata. Transyberim, intra stadium medium, Ripensis, ad vernū Occasum est, olim Portuensis dicta. Hinc paulò minus, mille P. in Ianiculo D. Pancratij sequitur, antiquis Aurelia. Versus Septentrionē deinde, occurrit, Septimiana, quam aliqui Fontinalē, ab initio dictam volunt. Succedit porta Turronis, aliter etiā Pusterula dicta. Sequitur deinde pertusa, pauloq; vltimus, iuxta nobilissimos hortos, ædesq; Beluiderij, splendidissimas, Iulia. Postrema hinc, Castello S. Angeli vicina, Castellana, quæ prius Aenea vocabatur. & hæc nostris temporib. vltra citraq; Tyberim, vrbs Romæ portæ sunt. Tiberis ripa, octo quondam pontib. iuncta fuit, quos ita, P. Victor recenset. Miluius, quem vulgus nunc perperā, Mollem vocat. Aelius, nunc pons Castellæ S. Angeli dicitur. Vaticanus, qui & Triuphalis. Ianiculus, q. hoc tempore pons Sixtus est, Fabricius, vulgò de quadro Capi, seu Quadricepis. Exquilinus: itē Cestius, nunc S. Bartholomæi. Succedit deinde Senatorius, & itē Palatinus: Iā D. Mariæ Aegyptiacæ appellatus. Infra deinde, locus apparet, vbi pōs vltimus extitit, quæ